

sunt. prætere a assentio. præsentio idem, quod sentio. Præsentio, antepresentio. antepresentio. à quo præsentio præcognitio, & quasi presentia. & dissentaneum discors, atque dissentiens. Nigidius. Eum locum facit dissentaneum. Consentio, conuenio. à quo consensio. consensus. & consentaneum, hoc est conueniens. Consentaneæ, conuenienter. Et consentia sacra, quæ ex consensu multorum sint statuta. item à dissentio dissentaneum. idem. Eum locum facit dissentaneum. NVMEN TV-VM. Diuinitatem tuam, hoc est te deum esse. Constat sanè Domitianum ita appellari uoluisse. Nam cum procuratorum suorum nomine formalem dicitur epistolam, sic cœpit, dominus, & deus noster hoc fieri iubet. Vnde institutum in posterum, ut ne scripto quidem, ac sermone cuiusquam aliter appellaretur.

DE TIGRIDE DILANIANTE LEONEM
EPIGRAMMA. XVIII.

LAMBERE SECURI. Blanditur Domitiano de Tigride, quæ leonem dilaniauerat, rem ante actis temporibus inuisam. Rursum hoc tribuens principis numini. TIGRIS. Appositue magna gloria ab Hyrcano iugo, hoc è quæ in hyrcania gloriæ principatum obtinisset ob magnitudinem, ferocitatemq;. Tigres hyrcani, atque indi ferunt, sed in Hyrcania ferociores sunt. Virgilius, Hyrcanæq; admouunt ubera tigris. Ex omni bestiarum genere sola ferè panthera, & Tigres macularum uarietate spectantur. Tigris est uelocitatis tremenda. & tunc maxime cogitur, cum capitur. Totus eius factus, qui semper numerosus est absente matre capitur, ab insidiante homine, quammaxime pernicia equo insidente, & in reces de industria paratos se subinde inferente. At ubi uacuum cubile in reditu reperit facta (Mas enim sobolis curam non habet) fertur præcepit, odore uestigia persequens. Raptor appropinquante fera, unum ex oculis abijcit, apprehendit illa morsu, & quasi pondere aucta celeritate ad cubile reportat, iterumq; consequitur, donec raptor nauim ingressus irritam faciat illius in litore feritatem. Hinc tigris nomen huic feræ impositum, siquidem Mædi tigrim sagittam appellant. unde flumen quoque mira celeritate decurrens, Tigris appellatus est in regione Armeniæ minoris, fonte conspicuo ortus in planitie, ubi tardior fluit. hoc est usque ad medorum fines Diglito appellatur, tum incipit uocari tigris, quod ueluti sagitta uolare uideatur. insluit in lacum arethissam, omnia illata pondera sustinentem, & nitrum nebulis exhalantem. Vnum ei piscium genus est, & hoc transcurrens flumini alueo non miscetur, sicut nec è tigris pisces in lacum transnatant. Fertur autem & cursu, & colore dissimilis, transuetusq; occurrente tauro monte in specu mergitur, subterq; lapsus ab altero latere eius erumpit. quem locum Zoroandam nominant. Eundem esse paleæ. aliq; diuersa ostendunt. Alterum deinde transit lacum, qui thesbitis appellatur, rursusq; in cuniculos mergitur, & post uiginti quinque millia passuum circa nymphæum redditur, tam uicinum Arsanie, ut confluant. non tamen miscantur. leuior enim arsanias innatat. quatuor ferè millium spatio mox diuisus in euphraten mergitur. Tigris autem ex armenia acceptis fluminibus claris arabas. oreos. adiabenoq; determinans. Mesopotamiam facit, & circa babyloniam in duos alueos diuisus altero meridiem, ac seleuciam pent, altero ad septentrionem flexus campos cauchas fecit, & ubi remeare aquæ Pasitigris appel-

latur. Postea recipit ex media hydaspen, & in lacus chaldaicos se fundit. Mox uasto alueo profusus decem ostijs mari persico inferitur. Proxima tigris regio paropotamia appellatur. Armenia duæ sunt, maior & minor. Maior incipit à pariedris montibus, & eu phrate amne aufertur cappadociæ, quem ipsa simul, & tigrim fundit, quo à mesopotamia disternatur. initium eius regionis faciens inter duos amnes iteræ. Quod interest ibi tenent arabes orei. Sic fines usque in diabenen profert ab ea transuersis iugis inclusa. Latitudinem in læna pandit ad cyrum amnem transuersa in araxem. Longitudinem uero usque ad minorem armeniam, quæ ab araxem in pontum defluente, & pariedris montibus, qui fundunt ab sarum clauditur. Araxes oritur in emochis montibus eo modo quo euphrates sex millium passuum intervallo. Hic quo ad campos armenie fecit, labitur placidus, & silens, neque in utram partem currat, manifestus. Cum in asperiora deuenit, hinc atque illinc rupibus pressus, & quanto angustior, tanto magis pernix, frangit se subinde ad opposita cœlitum, atque ob id ingenti cum murmure, sonansq; deuoluitur adeo citus, ut qua ex præcipiti in subiecta casurus est, non declinet statim undam, sed ultra, quam canalem habet euehat, plus iugeri spatio sublimis, & aquis pendentibus semetipsine alueo ferens. Deinde ubi in curuus, arcuatoq; amne descendit, fit tranquillus iterumq; per campos tacitus, & uix fluens in id litus elabitur. A IVGO. A monte parsi pro toto. Quid iugum montis sit, superius diximus. HYRCANO. Hyrcania scythiæ prouincia est in regione, quæ Apauortene dicitur, à cassijs orientem uersus, à qua gentes Hyrcani dicitur. Ab eorum litoribus hyrcanum mare uocari incipit à flumine Sideri. Abundat hæc prouincia pantheris. pardis, & tigribus. Lucanus, Quas nemore hyrcano matrum dum lustra sequuntur, Aluis caesorum pauit cruor armentorum.

CONSVETA LAMBERE DEXTRAM. Mansuefacta. Talis in spectaculis proposita fuerat prius à diuo Augusto, postea à Domitiano. CONSVETA Solita. Sueræ proprie sarcanare est. unde sutores dicuntur, qui calceos suunt. & sutrina, sutorum taberna. & sutorium nomen possessiuum, unde artem sutoriam, & instrumenta sutoria dicuntur. Et suterna ipsa sutura, siue opus sutorum. Varro, Quod suternas facere inscius, Nihil homo agis. Et subula qua perforantur calcei, ut setæ immittantur. à qua fit de subulo uerbum, quod est per fodio. Varro, Alteram carne adensubulasse bona corporis secutum. & subulo animal è cernuum genere, de quo alibi diximus. Et sutela dolose astutia, à similitudine suentium dicitur. & sueco, quasi suor, atque aligor ad aliquod agendum. & consuetudinem capio, hoc etiàsuefacio dicitur. à quo suefio. & suefio. & suefactus. & suefudo. & suefactio. item à suo composita fiunt assuo, quod est suendo annecto. à quo assuesco. & assueficio. unde assuetus, & assuefactus. item assuetudo. & assuefactio. inter suo, interpono. intermitto. Per suo in totum suo. Ex suo, quod proprie est exoluo, & quasi dissuo. Virgilius, Exultat exutas uicli ad sidera palmas. Aliquando tamen ponitur pro denuo. idem. Magna ossa, lacertosq; exiit. Modo pro alieuo. idem. Et si quis adhuc precibus locus exue mentem. item pro libero. Lucretius, Vnde domum uix redeat, uixq; hoc periculo exuat se. Hinc deriuantur exuuiæ, quæ sunt non solum hominum, sed aliorum, quoque animalium spolia. Virgilius de serpente compositis nouis exuuijs, nitidusq; iuuenta uoluitur. Huius contrarium est induuiæ ab induendo dicitur. Vnde & indumentia, hoc est uestimenta. induo uero ab inuis deduc-

De Tigride & Leone.
Lamber securi dextra consuetæ magistri
Sicæ feru zabudo lacrauit dente leonem,
Tigris ab hyrcano glossa zara iugo.
Ausa est tale nihil syluis dum uixit in malis
Postquam inter nos est, plus fortians habet.
Res noua nō ullis cognita temporibus.

citur quasi intus, sicut indusium, de quo supra diximus, quasi intusium. Ab induo indutor. Et induerix deriuatur. Praesuo, ante suo. insuo idem, quod suo, siue intersuo. Ab hoc insuetum dicimus eum, qui non fuit insutus, hoc est frequens ad aliquid agendum. et ideo non habuit consuetudinem. sed est insolitus. Subsuo, subter suo. Dissuo, dissoluo. Cicero, Magis censent sapientes docere sensim dissuere, quam repente praecidere. A quo dissuesco, hoc est dissoluo me amore, et consuetudine pristina, quod et dissuefactio dicitur. unde dissuetus, et dissuefactus. et dissuetudo. et dissuefactio. Veteres dissueui illum actiue dixerunt pro dissuefacti, hoc est consuetudinem dissolui. Titinius. Parasitos ammoni lenonem aedibus expuli, dissueui nequo ad cenam iret extra consilium meum. in eadem significatione desuo quoque usurpamus. et ab eo desuesco. desuefactio. desuetus. desuefactus. desuetudo. desuefactio. Resuo, rursus suo. Consuo, simul suo. Hic consuesco, quasi applicor, atque ascribor ad aliquid agendum, ita ut consuetudinem faciam. Ab eo consuefactio. et consuetudo deducuntur. Plautus etiam consuetionem pro consuetudine frequenter usurpat. Consuescere etiam aliquando ponitur pro eo, quod est coire, et rem habere. idem. Sed tu unquam cum quiquam uiro consueuisti. Le. Nisi eadem cum Alchisimarcho nemine. Neque pudicitiam meam mihi alius quicquam immunuit. Suo uero a sue deducitur, quia huius animalis pilis in suendo sutores utuntur, ut in ferius dicimus. LAMBERE. Lingere. Hinc quidam labrum deductum uolunt, quod falsum est. Nam labrum a lauando dicitur, quod aquae superficie perluatur. Etenim proprie labrum margo, et extrema ora fluminis. Lacus. fontis, et aliorum huiusmodi, quae leui aquae motu perluntur. Hinc Labra et oris, et aliarum rerum extremitates uocamus, quae in homine etiam labia dicuntur, et foeminino genere Labia. Terentius. Continuo accurrat ad me, quam longe quidem incuruus tremulus, labijs demissis gemens. Ab hoc fit sublabro uerbum, quod significat intra labra immittit. Nenuius, iam ego illis subiens sublabro esui illud sinciput. et diminutiuum labelum, quod modo de paruo hominis labio dicitur. Plautus, Contere labella labellis. A quo fit collabello, quod est labra adiungo. Laberius. Perge iam collabella osculum, hoc est iunctis labris osculare. Modo genus uasis est, quod et labrum a lauando dicitur. Plinius, Cineremque in labellis aqua addita confricat manus, et considerare patuntur. Hinc Labra uaria dicitur. Labra lupinaria, et Labra olearia, in quibus lupini conduntur, et in quae uina et lacu, oleum et cortina transferuntur. Labra etiam plagiarum, ac uulnerum, et fistularum dicuntur, hoc est extremitates. Hinc labrusca appellata, quod in Labris, hoc est extremitatibus agrorum, sepibusque nascitur. haec est uitis syluestris, in qua fit optimum uinum, quod uocatur oenantheinum, hoc est uinum e floribus, quippe oiuos uinum est, arbor flos. duae florum eius librae sumuntur, et in musto cito macerantur post triginta dies mutantur. et Labrum uenerium, herba in fluminibus nascens, cui uermiculus inest, qui arat dentes in dolore ligatur, aut cauis eorum cera includitur. Miro certe decore laborum situm natura dispositum, et quae quasi antea cohaerebant, decenter interfecit, quorum superius sub ipsa medietate narium lacunar quadam leui, quasi ualle signauit, inferius honestis gratia foras molliiter explicauit. A labris bronchi labeones appellati sunt. qui prope bronchi dicuntur, qui producto sunt ore, et dentibus eminentibus. A labris ergo potius, hoc est oris extremitatibus est lambo deductum. Nihil enim aliud est Labere, quam lingua, et laborum extremitatibus leuiter aliquid tangere. A lambo fit delambo. et prolambo eiusdem significationis. SECV

RI. Nihil tale timentis. Securus enim dicitur, qui sine cura est, quasi seorsum a cura. Hinc aliquando pro contemptore accipitur. Virgilius, securus amorum germanae. idem. Securi pelagi, atque mei. Ab hoc fit secure aduerbium. et securitas nomen, hoc est quies. tranquillitas. Cura aliquando studium, et diligentiam significat, ut salus tua est mihi cura, hoc est ad ea, quae ad salutem tuam pertinent, omne studium, diligentiamque adhibeo. Aliquando accipitur pro opere, quod adhibita cura, et studio fit. Martialis, Teque piget curae praemia ferre tuae, id est praemia operis abs te facti. Item pro sollicitudine, et anxietate. Terentius. Quanta me cura, et sollicitudine afficit, et ita inuicem haec duo distinguuntur, quod cura proprie est in spe bonorum. Sollicitudo uero in metu malorum. Dicitur autem est cura, quod cor urat. Quidam curam, et curationem. et curaturam, ita separant, ut cura mentis sit, curatio medicina. Curatura diligentiae. Terentius. reddunt curatura iuueas. Verum haec saepe numero confunduntur. A cura fit curiosus, qui nimis affectate cuncta perquirat, etiam quae ad eum non attinet. A quo fit curiositas. affectatio. diligentia. et curiose aduerbium, et horum contraria incuriosus. incuriositas. incuriose. item accuratus, ut accurata oratio, hoc est cum cura, et diligentia facta. et accurate aduerbium, id est ex arte diligenter. item curo curas, quod modo significat do operam. Cicero, Cura, ut ualeas. Modo in combo, curam habeo. Plautus, Tu quae agenda sunt cura. id est incumbe ad ea, quae agenda sunt. Nonnunquam medeor. Cicero. Difficilius enim alij alijs morbis curantur. interdum reficio. Vnde curare corpus, cum de hominibus loquimur, est cibo, lauacroque, et alijs similibus operam dare. Virgilius, Corpora curamus, fessos sopor irrigat artus. Cum uero de apibus, aut alijs huiusmodi animalibus, cibo tantum. Hinc curatores dicuntur, qui pupillis loco tutorum dantur, quod pupillarium bonorum curam gerant. item illi qui rei frumentariae, et agris diuidendis praepositi sunt. Huius uocabulum foemininum est curatrix, et a curatore curatorium dicimus, sicut a tutore tutorium, et curatoria actio. curatorium munus. A curo etiam curia deriuatur. Quippe Romulus populum Romanum in triginta partes diuisit, quas, quoniam tunc rei publicae curam per earum partium sententiam ex pediebat, curias appellauit. his postea additae aliae quinque fuerunt, ita ut in sua quisque curia sacra publica faceret, feriasque obseruaret, ijsque curijs singulis nomina earum uirgnum imposita sunt, quas Romani a Sabinis rapuerant. Dehinc curia hostilia, quam primum aedificauit Hostilius rex, quod ibi senatus curaret res humanas, sicut in curijs ueteribus curabant sacerdotes res diuinas. Vnde curiones dicti, qui ad sacra accersebant, et supplicationes indicabant. et curiatus ipse sacer magistratus. et curionum aes, quod dabatur Curioni ad sacerdotium curiatus. et curionia sacra, quae a curionibus instituta in curijs fiebant. et curiata comitia conuentus, qui litium causa in curijs fiebant. Curionem magnam Plautus pro macro posuit, quasi confectum, atque extenuatum curis. et excurio uerbum, quod est extra curiam eijcio. Varro. Apollonium ideo excuriuit, quia nihil habebat. A curia etiam curiales uocati eiusdem curiae tribules. et curiales flamines, sacerdotes curiarum. Curiales uero mense uocitabantur, in quibus immolabatur Iunoni, quae Curitis appellata est. non a cura, sed ab hasta, quam manibus ferebat. haec enim Sabinorum lingua dicitur curis. Quemadmodum Romulus Quirinus est dictus, quod hastam ferre solitus erat. a quo Romani quirites nuncupati. Nunc quoque pari ratione Romana curia dicitur pontificis maximi, patrumque, et minorum pontificum conuentus,

quod in ea totius orbis terrarum, & christianæ reipublicæ negotia curantur, nec minus profana, quam sacra. à qua qui eam sequuntur curiales appellantur. A' curio præterea fit compositum procurio, quod interdum idem quod curio significat. Apulcius, Hunc enim equulum suum curiose nimis procurantem inueni. interdum aliena negotia gero. unde procuratores dicti, quem admodum Vlpianus definit, q' aliena negotia mandato domini administrant, potestq; uel omnium rerum, uel partis, uel tantum unius esse procurator, constituitq; uel coram, uel per nuntium, uel per epistolam. unde literæ ipsæ siue tabellæ procuratoris appellantur, & gestio ipsa negotiorum procuratio. item à curio custos, qui rem aliquam curat, & tuetur. unde custodem ostij dicimus, qui curat, ne quis iniussus ingrediatur, custodem hortum, qui hortum tuetur, nec aliquè patitur ingredi, aut damnum facere. Custodem furum, qui fures obseruat, et prohibet. Custodem sacrorum, qui sacra ministrat, atque obseruat. V'rgilius, At domus herculei custos pinaria sacri. Ab hoc fit custodia uerbum, quod est obseruatio. & custodia obseruatio, quam ueteres custodelam dixerunt. & custodito, opera ad aliquid custodiendum sumpta. & incustoditum, quod sine custodia est. Martial. incustoditis, & apertis Lesbica semper liminibus peccas. item à cura obscurum, quod ea quæ lumine carent, curam nobis obijciant, de quo inferius latius differemus. item aliud compositum Curisugra nomē à nobis uillæ nostræ nuper inditum, quam in sentinati a gro habemus, inter duo situenta sentinum, & neuolam, ubi saluberrima est cæli temperies. Situs amoenissimus. cælum hyeme non nimium frigidum. æstate gelidum stantibus semper suauissimis auris. a gri forma pulcherrima, & quasi amphitheatrum quoddam immensum naturæ manibus factum. Lata & diffusa planities. montibus angitur. Montes prociore sui parte syluas habent. & nemora antiqua, inter quæ sunt pingues, & terreni colles apti frugibus, & omni fructiferarum arborum genere consiti. Sicubi saxum est, præstat cubilia feris. Nullum aucupio, nullum uenationi commodum deest. Sub ijs per latera uincæ porriguntur longe, latèq; contextæ, arcum quas oleæ sunt nostro iussu plantatæ miram præ se uiriditatem ferentes. à fine uero, imòq; margine arbuti omnis generis, & sylua solis consita castaneis, quas in altum surgere singulari uoluptate spectamus, tum præta floribus, & teneris herbis uirentia, ut quæ perennibus riuis nutriuntur. Campi præterea lati, spatiosiq; quos nisi ingentes boves, & fortissima aratra non domant, adeo tenaces sunt glebæ. solumq; profectum assurgit, ut nouo profcandi sulcosit necessarium. in ijs sunt ulmi miro ordine dispositæ, quibus adiunctæ uites sustententur. Sunt ad terendas fruges pistri na, quæ ueteres à molendo moletrinas uocabant. sunt siglinæ operum uarietate mirabiles, in quibus imbrices tabulæ. tegulæ. lateres. folia. uasa omnium generum fiunt. & ne piscatus quoque commoditas deesset, lacus est amplissimus, nostra opera nuper factus, non magno quidem sumptu propter colonorum, qui nobis adiumento fuerunt egregiam erga nos fidem, ac beneuolentiam, sed tanto studio. cura. diligentia, ut uix credas tantum opus priuatis uiribus tam breui tempore fieri potuisse. Gignit hæc aqua sponte sua uarios, ac laudatissimos pisces. Veruntamen & Perusini nostri, qui nuper nos cum omni nostra progenie ciuitate donarunt, e' trasimeno suo non paruum piscium quantitatem misere, & Sentinates nostri certatim undecunque alios aduehunt, ut celerius impleant æquor, nec ullum piscis genus desit, quod aquis dulcibus nutrirî possit. Operæpretium est uidere iam naues per ea loca discurrentes, in quibus nuper satæ erant, & præta. & arbores. & pisces nunc ali, ubi paulo ante greges, atque armenta pasceban-

tur. ingens præterea uoluptas est e' fenestris uillæ, quæ in edito ri colliculo sita est, hæc loca prospicere, neque enim terram, aquasq; sed pulcherrimam quandam speciem ab eximio pictore descriptam cernere uidemur, usque adeo multarum, ac uariarum rerum pulchritudine oculi quatinque inaderint, reficiuntur. Ratio autem impositi huic uillæ, quod diximus, nominis hæc fuit. Quod cum quidam ciues nostri, uel leuitate animi, uel quod potius remur inuidia, quia domum nostram bonorum omnium commune persequum esse animaduertebant, exhibere nobis in repu. negotium coepissent cedendum eis esse putauimus, ne, quod dicit uulgo solet, pugno aduersus calitrantes a sellos contenderemus. Transulimus itaq; nos in hanc, quam diximus uillam, eamq; curisugram nominari in posterum iussimus, quod se curi in ea studijs nostris, quæ uita nobis uicandiora sunt, & confluentium ad nos amorum dulcissima consuetudine perfruamur. egestatem. miseriam. mendicitatem. & (ut dicam) liuorem leuissimorum hominum irridentes. FERA. Quasi reuersa in pristinam feritatem. TEMPORIBVS. Tempus quidam esse definiunt certam dimensionem, quæ ex cæli conuersione colligitur. Alij numerum motus esse dixerunt. Sed neutrum probō. Cur enim solis, & lunæ, ac syderum motus sint tempora, & non potius omnium corporum. An uero si cæsarent cæli luminaria, & rote figuli moueretur, non esset tempus, quo eos gyros metremur, diceremusq; aut æqualibus morulis agi, aut si alijs tardius, alijs uelocius moueretur, alios magis diuturnos esse, alios minus. Quid uero? Non ne & nos cum hæc diceremus, in tempore loqueremur? Sed ne corporis quidem motum de finiri tempus posse existimo. Siquidem corpus aliquando mouetur, aliquando stat. nec solum motum eius, sed etiam statum tempore metimur, & dicimus tantum stetitisse, quantum tempore abiit. Et cum uoto cuiusdã stetitisse sol dicatur, ut uictoriosissimum prælium perageretur, non ne sol stabat, tempus uero ibat? Nequaquam igitur corporis motus dici potest. Nam numerum motus dicere tempus penè insania mihi uidetur. Democritus atque Epicurus mundum ex indiuisibilibus frustis, quos atomos uocant, fabricatum esse dixerunt. Dura sanè, & minime probabilis sententia. Quantum autem magis fuisset improbanda, si mundum constare ex atomorum numero dixissent. non aliter ac si dicerent domum constare ex numero lapidum, aut lineam constare punctorum, cum paries ex numerosis lapidibus, & linea (ut quidam uolunt) ex numerosis punctis, non ex eorum numero constet. At tempus non modo numerus non est, sed ne numerosum quidem, aut numerabile. Arenam. peccuniam. gentem numerosam dicimus, quia multa numero, uel numerabilem, innumerabilem uero, quia potest, aut non potest numerari. Agrum uero, mare. cælum nō numero comprehendimus, sed metimur, quamuis mensura ipsa numero colligitur. Dicimus enim aut indefinite longius est hoc tempus, quam illud, aut definite duplum est, hoc ad illud. Sed si metimur, quod nam tempus metimur. Tria sanè tempora affirmant. Præteritum. præsens. futurum. Sed quomodo tria sunt, cum præteritum iam non sit. futurum non dum uenerit. instans nō perstet? Non igitur metiri præteritum possumus, quia iam non est. nō futurum, quia non dū est. non præsens, quia nullum eius spatium est. Quomodo igitur tempus ipsi definiemus? Dicimus ne cum Cic. tempus definire difficile est? An uero distensionem quandã esse affirmabimus? Certe hoc affirmabimus. Sed cuius rei distensio sit, ignorare nos dicemus. Scimus sanè nos ista in tempore dicere, diuq; nos iã de tempore locutos esse, atq; ipsum diu nō nisi mora temporis diu eē. sed quō hoc scimus, quã do qd sit tēpus nescimus, An forte nescimus, quō id dicimus qd scimus. An uero animi disten-

sionem esse tempus dicemus? An potius academicorum more dicimus nos nescire, quid nesciamus. Ab huius temporis similitudine, quod spatio metimur syllabarum quoque in numerosa oratione tempus appellamus, quod breuiores productioresue sint, & breuiore longioreue tempore proferrantur. item tempora dicimus quatuor anni tempestates Verastatem. autumnum. hyemem. item quæ caluaria ex utroque latere subiacent, quod mouentur, & mobilitate ipsa quibusdam intervallis quasi tempora imitantur. Sunt qui scribant continuum, ac iuge tempus per accusatiuum casum significari. Terentius. Tringit dies in nauis sumus. Per ablatiuum uero cum aliquo intervallo. Plautus. Agrum hunc decennio colui. Sed hoc falsum esse doctissimorum uirorum auctoritate probatur. Cicero. sanè, et Virgilius. ac casuano, ablatiuo rariu uiuunt, & tamen indifferenter. Aliquando tempore in ablatiuo pro eo, quod est intra tempus usurpamus. Cicero. Paucis diebus eram missurus domesticos tabellarios. idem. biduo, aut ad summum triduo perierunt, hoc est intra paucos dies, & intra biduum, uel triduum. Et quandoque in hoc genere sermonis omittimus post. ut intra decem dies, quam uenit, conficit omne negotium. Paucis diebus, quam Rhodum appulsus est, duxit uxorem. id est postquam uenit. & postquam appulit, quæ exempla apud historicos frequentissima sunt. Pro tempore aduerbially usurpamus, id est oratione temporis. Cum tempore, id est cum mora, & spatio temporis. In tempore opportune. Ex tempore subito, quasi extra tempus commoditate. à tempus deriuatur tempestas, quod modo simpliciter pro tempore ponitur. Sallustius. ea tempestate in exercitu nostro fuere complures nomines, atque ignobiles. interdum significat serenum tempus, atque tranquillum. Virgilius. Vnde hæc tam clara repente tempestas. nonnunquam procellam. Plinius. hunc diem festum tempestatibus leniendus ferunt institutum. id est tempestates uocamus, in quibus grandines. procellæ, cæteraque similia intelliguntur. Virgilius. Et scædam glomerant tempestatum imbribus atris. Hinc tempestuosum pro procelloso accipimus. Gellius. Mare sæuè, ac tempestuosum erat. tempestas alba dicitur, cum nubes candidans obtegit cælum. Plinius. Nube grauida candidante, quod uocant tempestatem albam, grando immunebat. item à tempus tempestuosus, hoc est opportunitus. à quo tempestantitas opportunitas, & tempestiue opportune. Eius contrariu intempestuosus. à quo intempestiuitas. & intempestiue, hoc est importunus importunitas. importune. Veteres etiã tempestum pro tempestuosum. intempestum pro intempestiue usurpauerunt. Vnde nox intempesta de qua supra diximus, quod minime tempestiua sit rebus agendis. item à tempus temporariu dicimus, quod non est perpetuum, sed ad tempus durat. Plinius. Opus maximum omnium quæ unquam fuere humana manu facta, non temporaria mora, uerumetiam æternitatis destinatione. Hinc temporarium theatrum, de quo supra diximus. Quidam in huius sensum temporale etiã usurpant. Temporarium etiã, & temporale, & temporaneu dicimus, quicquid ad tempus atinet. Vnde extemporariu, siue extemporale, siue extemporaneu pro subituario accipimus, ut extemporariam, siue extemporalem orationem. hoc est impremeditatum, ac subitariã. à temporeo etiã contemporeu dicimus eiusdem temporis, quæ nonnulli graecè uoce synchronu appellant. Sunt etiã qui ab his aduerbia usurpent temporarie, & temporaliter, & temporanee, hoc est ad tempus. Et ab ijs composita extemporarie. extemporalter. extemporanee, quæ significant impremeditate, et extemporales dictio sine præmeditatione. Suetonius de Tito. Latina, graecaque lingua, uel in oratio, uel in fingendis poematibus promptus, et facialis ad extemporalityatem usque. item à tempus fit temporeus, hoc est æterior, & quasi temporeus. & temporeus aduerbiu

hoc est æterior, & quasi ante tempus. Colu. et ante crepusculu propter abi spem temporeus ad officinam redeant. item tempore uerbum, quod proprie est temporis rationem habeo. moderate, temporei accommodo uerum ad alia quæcumque transfertur. Vnde tempore uerbum dicimus adhibita aqua. Temperare irã, sedato animo. temperare ferrum, flammis, & ictibus. à tempore fit temperamentum, hoc est modificatio quædam. Plinius. Tali adhibito temperamento, ut nec lax et nimis, nec arctum esse patitur, & temperatura. idem. ferrum à rubigine uindicatur æruse, et gypso, & liquida picæ. Hæc est temperatura. à graecis antipathia dicta. & temperies, quod modo significat temporis aptitudinem, ac commeditatem ad aliquid agendum. idem. Sic iudicatur anni tempus. alibi tardius. alibi maturius. modo temperamentum. Plinius. Iunior, in quo saluberrima est aeris temperies. pro hac aliquando temperaturam ponimus. Varro. Quæro utrum hoc adduxerit cæli temperatura, an terræ bonitas. & temperantia, quod homo per eam afflictiones animi temperet, ac moderetur. Desinitur enim hoc modo. Temperantia est rationis in libidine, atque in alios non rectos impetus animi firma, & moderata dominatio, quam graeci σωφροσύνη uocant. Eius partes sunt continentia, per quam cupiditas consilij gubernatione regitur. Clementia, per quam animi timere in odium alicuius conatati comitate retinentur. & modestia, per quam pudor honestus puram, ac stabilem comparat auctoritatē. Contraria temperantiæ est intemperantia. Ab illa temperans dicitur, quem graeci σωφρονα uocant. et temperanter aduerbiu quibus contraria sunt intemperans, & intemperanter. Et comparatiua, ac superlatiua eorum temperantior. temperantissimus. intemperantior. intemperantissimus. temperantus. temperantissime. intemperantius. intemperantissime. Præterea à tempore temperatus, hoc est moderatus, & temperate aduerbiu, moderate, & temperator. temperatrix. temperatio, quod est moderator. moderatrix. moderatio. & obtemporeo, quod proprie significat consulo proinde. Terentius, Ex qua re minus aut fama foret, aut rei obtempereus. Figurate tamen & frequentius accipitur pro morem gero. Cicero, Sic mihi semper obtempereuit, tanquam filius patri. IN ALTIS SYLVIS. In iugis montium hyrcaniæ. NIHIL. Non aliquid. Hilum ueteres dixere paruum illud nigrum, quod in summitate fabæ adhæret. unde pro breui et exiguo usurparunt. Ennius, neque dispendium facit hilum. Lucretius. Quod tua lades culpa non proficit hilum. Cicero, Tum illud quod Sisyphus uerfat saxum sudans nitendo, nec proficit hilum. Ab hoc fit nihilum, pro non aliquid, quasi ne hilum quidem. Et per apocopen nihil, rursusque per synocopen nil. Lucretius & Persius. è nihilo nihil in nihilum nil posse reuerti. POST QUAM. Postquam, & posteaquam connexiue particulae sunt. Virgilius, Postquam altos tetigit fluctus. Sic enim dictis sequentia copulantur. Sunt autem composita à post præpositione, & quam. post composita, et separata inuenitur, & significat iuxta graecam præpositionem, quando ordinem demonstrat, siue loci, siue temporis, siue alicuius alterius rei. Virgilius, Post montem oppositum. Similiter dicimus post multum temporis, post pietatum utilitas ponenda est. Accipitur etiã loco aduerbi pro postea. Terentius. Post faciet tamen. Virgilius, Post mihi non simili poena commissã luetis. Ab hoc fit postea. posterior. à quo posterius. postremus, ultimus. à quo postremo aduerbiu, quod & ad postremum dicitur, et quod ueteres usi fuerunt. Postremissimus, et postrematus, pro extremitate. posterus, quod post nos futurus est. à quo posteritas. ut quod mox aliquæ sequitur, ut postea lux, hoc est sequens. Præposterus, quod prior loco est, cui deberet esse postremo. à quo præpostere aduerbiu,